N°. 272. 1858.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 17 NOVEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

De Opper-Ceremoniemeester maakt bekend dat het Hof den ligten rouw zal aannemen, wegens het overlijden van Hare Keizerlijke Hoogheid Mevrouw de Aartshertogin Margaretha, Gemalin van Zijne Keizerlijke Hoogheid den Aartshertog Karel Lodewijk, voor den tijd van vier dagen, met ingang van den 17den November aanstaande.

's Gravenhage, den 16den November 1858.

De Opper-Ceremoniemeester,
In deszelfs afwezigheid,
De Kamerheer-Ceremoniemeester,
Baron T. VAN AYLVA VAN PALLANDT.

NEDERLANDEN.

Bij Koninklijk besluit van den 15den November 1858, n°. 76, is aan den heer *G. S. de Veer*, fd. referendaris bij het Departement van Kolonien, vergunning verleend tot het aannemen van de versierselen der orde van Frans Joseph, hem door Z. M. den Keizer van Oostenrijk geschonken.

Bij besluit van 13 November jl., n°. 62, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, de benoeming van *J. W. C. Doijer*, burgemeester van Diepenheim, tot secretaris dier gemeente, met Zijne goedkeuring te bekrachtigen.

Bij Koninklijk besluit van 13 November 1858, n°. 66, is de heer *Robert Daniel Wolterbeek* benoemd en aangesteld tot mede-directeur van de Nederlandsche Bank.

Bij Koninklijk besluit van den 1sten November 1858, n°. 76, is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den kapitein *H. L. de Villeneuve*, van het bataillon jagers n°. 27, dienstdoende in West-Indie, een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 16den November* 1858.

Tot aanvulling, voor zoo veel de landmagt betreft, van de in ons nommer van gisteren vermelde officiele rapporten bij het Departement van Marine ingekomen omtrent de Djambische expeditie, laten wij hier volgen de voornaamste bijzonderheden, die deswege aan den kommandant van het Indisch leger zijn gerapporteerd door den majoor van Langen, kommandant van de landmagt der Djambische expeditie, volgens de ter zake van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie bij het Departement van Kolonien ingekomen berigten.

Na eene opsomming der in overleg met den gouvernements-commissaris voor de Djambische zaken, den resident van Palembang Couperus, en met den kapitein-luitenant ter zee, kommandant van het maritiem gedeelte der expeditie, genomen maatregelen voor het debarquement der troepen, vervolgt het rapport van den majoor van Langen aldus:

» Omstreeks 4 ure in den morgen van den 6den September jl. begon de ontscheping der troepen van de *Cornelia Matilde*, zijnde de 3de en 4de compagnie van het 12de bataillon infanterie, met de beide officieren der administratie en den officier van gezondheid 3de klasse Visscher, benevens eenige hospitaalsoldaten van de ambulance.

» Den kapitein, chef van den staf, en mijn adjudant, den luitenant ter zee 2de klasse Bouricius, had ik vroegtijdig naar de *Cornelia Matilde* gezonden om het eerst te debarqueren, en dit was de eenige verandering, welke in mijne order kwam, en wel omdat die beide heeren op de *Regina Maris* hoorden.

» Den heer Bouricius had ik opgedragen, om den kommandant der voorhoede, den kapitein C. M. H. Kroesen, mede te deelen, dat hij van mij order had, om, zoodra de twee inlandsche compagnien opgesteld waren, met eenige weinige inlanders het terrein in het bosch, langs de rivier, tot aan de eerste versterking te gaan verkennen.

» Het debarquement van al de troepen der *Cornelia Matilde* was zóó stil, zóó ordelijk, zóó geregeld gegaan, dat wij er op de *Regina Maris* niets van gezien of bemerkt hadden, niettegenstaande wij allen stonden te kijken en te luisteren en wij er geen half kwartier van daan lagen. Alleen het uitdoen der lichten op het stoomschip *Bennett*, dat op zijde van het schip lag, was door ons gezien.

» Om 5 ure waren zij aan wal en tegen half zes was de *Bennett* bij de *Regina Maris* op zijde.

» Onmiddellijk gingen de troepen van dat schip over op de *Bennett*, de barkassen en sloepen, mede in de grootste orde en stilte.

» Het was licht toen wij vertrokken en konden zien dat de 3de compagnie reeds het bosch had bezet, de 4de compagnie en de marinelandingsdivisie op de aangewezen posten stonden en de koelies bezig waren te debarqueren.

» Er was toen geen gevaar meer, dat de landing zoude belet worden en daarom hieven wij bij het voorbij stoomen der 3 oorlogsstoomschepen een driewerf hoerah! aan, dat even hartelijk bedankt werd.

» Om 6½ ure was alles aan land en precies om 7 ure de geheele troep in die orde geschaard zoo als ik gelast had.

» In geen enkel punt was daarvan afgeweken.

» Zoo was dan in het gezigt van den vijand eene der moeijelijkste operatien in den oorlog verrigt.

» De orde, stilte en krijgstucht, welke bij deze beweging voorheerschten, waren voortreffelijk en voorspelden eenen gunstigen uitslag.

» Kort voor 7 ure kwam de heer Bouricius terug van zijne verkenning, mij rapporterende, alles wat ik verlangd had.

» Ik gaf toen het sein tot den afmarsch, en naauwlijks was zulks door de stoomschepen gezien, of wij zagen hen statig naar boven stoomen.

» Met den overste Dubekart was ik afgesproken, dat door de schepen de eerste benting en zoo vervolgens zoude beschoten worden, waarna ik zou trachten ze te nemen.

» Mijne orders dienaangaande waren kort en eenvoudig, dat wil zeggen: zich weinig met vuurgevecht in te laten, maar zoo spoedig mogelijk met de bajonet tot de bestorming over te gaan.

» De voorhoede, onder bevel van den kapitein C. M. H. Kroesen, marcheerde op de volgende wijze:

» Aan het hoofd drie onderofficieren met minié-geweren gewapend; daarop volgde de kapitein, vergezeld van den chef van den staf, kapitein Backerus; mijn adjudant, de luitenant ter zee 2de klasse Bouricius, en de 1ste luitenant der genie en sapeurs Pluim Mentz, om den af te leggen weg te gelijk zooveel mogelijk op te nemen.

Achter hen marcheerde de 1ste luitenant der infanterie de Lassasie, met eene sectie der keur-compagnie, terwijl kort achter deze het overig gedeelte dier compagnie en de twee handmortieren, onder den 1sten luitenant der artillerie Dompseler, volgden.

» In het begin liet het door te loopen terrein zich ongunstig aanzien, doch werd gaandeweg beter en was allezins bruikbaar.

» In de nabijheid der rivier marcherende, konden wij het opstoomen der oorlogsschepen hooren en duidelijk ontwaren het te wapen roepen des vijands en zijn oorlogsgeschreeuw.

» Wij zullen alzoo ongeveer een half uur gemarcheerd hebben, toen tusschen de flotille en den vijand een hevig vuur geopend werd.

» De voorhoede hield daarop een weinig landwaarts aan, om, volgens mijne order, de bentings in de rug en flank te nemen. De kans schoon ziende, liet de kapitein Kroesen voorwaarts blazen en met geveld geweer, onder een flink hoerah! ging het er op los. Ofschoon de vijand hier blijkbaar door ons verrast werd, was zijn wederstand toch hevig. Tot twee malen uit elkander geslagen, verzamelde hij zich met vernieuwde woede, en het was eerst na vele dooden en gewonden te hebben bekomen, dat hij uit de eerste benting werd verdreven.

» Hij nam de wijk naar eene tweede, doch de 3de compagnie was er te gelijk met hem in en rigtte eene vreesselijke slagting onder hem aan.

» De derde benting onderging hetzelfde lot.

» Reeds bij de bestorming der eerste benting had ik het 1ste peloton der 1ste compagnie, onder bevel van den 1sten luitenant Höfeli, met den kapitein Gallas aan het hoofd ter versterking gezonden, als ook het eerste peloton der marine-landings-divisie, onder bevel van den luitenant ter zee 2de klasse van den Heggo Spies en de luitenants ter zee 2de klasse de Stuers en Gericke.

» Tusschen de 2de en 3de versterking werd aanhoudend uit de omliggende huizen geschoten.

» De kapitein Gallas en de luitenant ter zee 2de klasse van den Heggo Spies zuiverden met hunne pelotons al spoedig deze huizen en staken ze in brand.

» Een tiental passen van den ingang van een dezer huizen ontving de flankeur Nauta n°. 41150 eene doodelijke wonde in het hart. Een pangeran, met name Hoesin, kwam al tandakkende, met twee lange sabels op den kapitein toeschieten.

» De kapitein trachtte hem tot bedaren te brengen, doch in een paar sprongen was hij bij hem en werd door een piek afgeweerd. Nogmaals kwam hij op den kapitein af en werd toen door den flankeur van der Loo n°. 41175 doorstoken.

» Wij hadden toen reeds verscheidene zwaar geblesseerden bekomen en onder de koelies een paar dooden en meerdere gewonden, zoodat het de grootste moeite kostte, om hen bij elkander te houden.

» Maar ook de vijand had zware verliezen geleden en meerdere lijken, die hij niet mede had kunnen nemen, lagen in en om de bentings, terwijl al het geschut, al de lilla's en de munitie in onze handen

vielen, benevens een groot aantal silex-geweren en eene menigte ander wapentuig.

» Na het nemen der 3de benting had de voorhoede halt gehouden, en zoodra ik opgesloten was, gaf ik order aan de achterhoede, kapitein A. M. van der Hucht, en aan den kommandant der marinetroepen om al het geschut enz. in de rivier te werpen, of onschadelijk te maken en de bentings zoo veel mogelijk te vernielen. Een metalen 6-ponder, 1 ijzeren 6-ponder, 1 ijzeren 12-ponder benevens 2 draaibassen werden in de rivier geworpen; en onbruikbaar gemaakt nog 5 stukken en 3 lillas, die den anderen dag, toen ik den 1sten luitenant Pluim Mentz derwaarts zond, nog in batterij waren en waartoe de tijd ontbroken had ze in de kalie te smijten. Deze en alle andere stukken die niet in de rivier hebben kunnen geworpen worden, zullen door den overste Dubekart aan boord der schepen worden opgenomen.

» Reeds kort na de eerste gevechten werd ook van den overkant der rivier uit bentings, zoowel op de stoomschepen als op de troepen geschoten.

» Van de schepen werd zulks krachtig beantwoord en eenige grenaatworpen, door den 1sten luitenant der artillerie Dompseler met de meeste bedaardheid en koelbloedigheid toegebragt, deed die stukken weldra zwijgen. Nadat de troep wat tot verademing gekomen en wederom opgesloten was, werd de marsch voortgezet. Ik zal Uwe Excellentie niet vermoeijen met de inname van iedere benting of versterkt huis te beschrijven. Het was om kort te gaan eene aaneenschakeling van bentings, versterkte kampongs en huizen, die alle genomen werden, meest alle met de bajonet en waarbij men meermalen handgemeen was. Een oorverdoovend geschutvuur, zoo van de schepen als van den vijand, gepaard met het geweervuur nu en dan van ons en het werpen van grenaten in kampongs en bentings, bragt ons eindelijk in de nabijheid van de hoofdversterking der kraton.

Reeds waren 8 bentings, al de achtergelegene versterkte kampongs en huizen door de onzen met betrekkelijk weinig verlies genomen; maar nu zou het er eerst regt beginnen te spannen. Ofschoon de flotille den vijand zwaar geteisterd had en vrees en schrik in zijne gelederen verspreidde, bleef hij zich hardnekkig verdedigen. Het scheen of hij de woning van zijnen Vorst niet wilde ontruimen. Uit het rapport en de schetsteekening, op mijn last door den 1sten luitenant der genie en sapeurs vervaardigd, zal Uwe Excellentie kunnen ontwaren de wezenlijke sterkte en de bijna stormvrijheid van den kraton, welke buitendien nog gedekt werd door twee steile en moeijelijk te beklimmen en zwaar bewapende voorwerken.

» Te vergeefs werden eenige grenaat-worpen in den kraton gedaan.

» Te vergeefs stormde achtereenvolgens de 3de compagnie, 12de bataillon infanterie, een groot gedeelte der 1ste compagnie van dat corps en de geheele marine-divisie.

» Ik stond met nog een 25tal manschappen der 1ste compagnie, het hoornmuzijk, het detachement artillerie en den commissaris met zijn gevolg op een 50 passen van den kraton, waar ons het geweer- en kartetsvuur om de ooren vloog.

» Den 1sten luitenant-adjudant Boekstal werd gelast met een zestal flankeurs zich van den stand der zaken, waarvan ik aanhoudend slechte rapporten kreeg, te gaan overtuigen.

» Te gelijk zond ik ordonnance op ordonnance naar de achterhoede, om met den looppas op te sluiten, om, zoodra die genoegzaam bij was, zelf met de laatste Europeanen den storm te proberen; te vergeefs had ook de kapitein Kroesen al beproefd om den kraton om te trekken.

» De kapitein Kroesen stelde zich met den kapitein Backerus nogmaals aan het hoofd, spraken den troepen eenige woorden van opwekking toe en voor de vierde maal ging het er, onder een luid hoerah! op los. Zij kwamen tot onder de benting, terwijl de marine-divisie een der voorwerken vermeesterde.

» Verschrikkelijk was het vuur van den vijand en waren hunne schoten beter aangebragt geweest, dan hadden wij enorme verliezen geleden. Een groot aantal werpspiesen werden door hen over de borstwering geworpen, zoodat het wel iets van een regen van lansen had. Wij hadden echter post gevat aan den voet, maar de groote quaestie was nog om er in te komen. Een paar inlandsche fuseliers der keurcompagnie, Sodrono n°. 51090 en Napio n°. 55226, beklommen, gevolgd door den 1sten luitenant Pluim Mentz, den kapitein Backerus en den 2den luitenant de Bruijn, elkander helpende den kraton. De keurhoornblazer Saiden n°. 59369 werd er door den kapitein Kroesen opgeholpen en een geweer toegestoken, waarop de kapitein zich met eenige soldaten naar de poort begaf, ze open liet loopen en toen naar binnen stormde.

» Verschrikkelijk was hier een oogenblik het vuur, doch het gelukte om den vijand uit den kraton te verdrijven, en ten 10 ure waren wij meester van denzelve.

» Een oogenblik van te voren, juist toen de 4de compagnie genoegzaam bij was, besloot ik mij bij den storm te voegen. Ik had de weinig overblijvende Europeanen daartoe reeds in orde gesteld, hun gelast om goed op te sluiten, en niet te vuren dan op mijn kommando, toen ik de vlag van den kraton zag nederhalen en kort daarna de Hollandsche in top van den vlaggenstok geheschen werd.

» De marine-landings-divisie heeft zich insgelijks dapper gekweten bij de bestorming.

» Te vergeefs beproefde de luitenant ter zee 2de klasse de Stuers de omtrekking omdat hij op moerassen stuitte.

» Daarna nam hij deel aan de tweede bestorming, met den luitenant ter zee 2de klasse Steffens, onder aanvoering van den kommandant.

» Zij gingen hunne manschappen steeds voor, en de luitenant ter zee 2de klasse Steffens werd bij die gelegenheid door een geweerkogel in den regterarm getroffen, en eenige manschappen geblesseerd.

» Om kort te gaan, de genoemde officieren, als ook de luitenant ter zee 2de klasse Gericke, waren onder aanvoering van den kommandant van der Hegge Spies steeds daar waar het gevaar het grootste was, om hunne onderhebbenden aan te moedigen. De matroos 3de klasse Schreuder heeft zich vooral uitmuntend gedragen. Een geweerschot verbrijzelt hem twee vingers van de linkerhand; niettegenstaande deze wond, laadt hij zijn geweer en legt op nieuw aan, doch een tweede schot treft hem in de borst. Hij neemt alstoen zijn mes en loopt op den kraton los, zeggende: »ik wil een Djambinees dooden", maar de krachten begeven hem en hij zijgt neder. Bij het neêrhalen der vlag hebben zich onderscheiden de bootsmansmaat Ruysendaal, de matroos 3de klasse Daglooner en de marinier 3de klasse Eliam, terwijl nog bijzonder melding wordt gemaakt, als zich insgelijks zeer braaf te hebben gedragen, van den matroos 3de klasse Schreuder en den kwartiermeester Bijl. De 1ste compagnie van het 12de bataillon infanterie had mede het hare toegebragt om den kraton te veroveren. Kapitein Gallas en de 1ste luitenant Höfeli hadden zich daarbij braaf gedragen, alsmede de flankeurs Rob n°. 32357, Kappert n°. 36696 en Ligtvoet n°. 41533, zoowel bij deze gelegenheid als nog later; ja meer dan een vierde der compagnie had zich als dappere soldaten doen kennen.

» En zou ik van het allerbraafst, koen en bedaard gedrag der officieren van gezondheid Jorritsma van de landmagt en Letzer van de marine geene melding maken? Dan zou ik hun en mijn pligt te kort doen.

» Iedereen is er vol van, hoe zij onder het hevigst vuur van den kraton, een weinig op zijde, tusschen denzelve en de plaats waar ik mij bevond, de vele gekwetsten met de grootste kalmte hielpen en om geen gevaar dachten. Ook verdient allen lof het gedrag van den hospitaal-soldaat F. Boser n°. 37494, die, nadat de koelies, met het dragen der verbandtasch belast, reeds vroeg waren weggeloopen, die zelf op zijne schouders nam en overal op zijde van den doctor bleef en na de verovering van den kraton nog een der ijverigste was in het helpen verbinden der gekwetsten.

» Het detachement artillerie deed overal, waar het mogelijk was, goede diensten; veeltijds werden de mortieren zelf door den 1sten luitenant Dompseler gerigt en dat het met succes was, daarvan hebben wij ons zelven in den kraton kunnen overtuigen. Behalve de genoemde officier hebben zich nog van dat detachement onderscheiden de Europesche kanonniers 2de klasse Valkenburg, die tevens ligt gewond werd, Meier n°. 38010, de adjudant-onderofficier dienstdoende officier Wirtz n°. 26952, de sergeant van der Heyden n°. 38980 en de inlandsche kanonnier 1ste klasse Latip n°. 50706. De 1ste luitenant der genie en sapeurs J. K. Pluim Mentz had met zijn detachement niet veel sapeurswerk te verrigten, doch zij waren steeds vooraan en bij den kraton toonde die officier dat hij een moedig en braaf soldaat is; met de reeds genoemde officieren was hij het eerst er in en hebben zich mede onderscheiden, de sergeant de Wilde n°. 32782, de korporaal Braconnier n°. 31685, en de sapeurs Fontijn n°. 30684, Heegman n°. 32607, en de Haan n°. 40217.

» Nadat dus de kraton genomen en dezelve behoorlijk bezet was, gelastte ik den kapitein Gallas om den vijand te vervolgen en de vlak aan den kraton grenzende doesson te doorzoeken, waarbij hem behulpzaam zouden zijn de 2de luitenant Rochell met een peloton der 4de compagnie, terwijl de 1ste luitenant Höfeli der 1ste compagnie zoude post vatten met een peloton dier compagnie. Aanhoudend werd er uit de huizen geschoten. De 1ste luitenant Höfeli bemerkte dat de vijand hem wilde omtrekken, dat echter belet werd. Omtrent ter zelfder tijd werd de 1ste luitenant van Leersum deerlijk en droevig gebrand, als ook een twaalftal Europeanen der 1ste compagnie, door het ontploffen eener mijn. De vijand koos ook hier het hazenpad en liet vele dooden op het slagveld achter. Nu wist ik wel dat de versterkte kraton van den pangeran Ratoe en nog eenige bentings verder lagen, doch de troep was al te vermoeid om onmiddellijk daarop af te gaan. Deze versterkingen werden aanhoudend bestookt door de stoomschepen en des namiddags om 4 ure gelastte ik den kapitein van der Hucht, die tot aan den kraton met orde en bedaardheid de achterhoede had aangevoerd, om met het 2de peloton der 1ste compagnie, 1ste luitenant Hofeli, en het 1ste peloton zijner eigene compagnie, 1ste luitenant Engel, de volgende verschansingen te gaan nemen. Ik was met den overste Dubekart afgesproken om deze manoeuvre weder door de schepen te doen ondersteunen en dit geschiedde even trouw en braaf als des morgens. Al die versterkingen werden zonder wederstand, althans zonder noemenswaardigen wederstand genomen, al de stukken naar beneden geworpen of onbruikbaar gemaakt, als ook de munitie. Zoo was dan in een dag Djambi gevallen!

» Maar eere dien eere toekomt!

» Het welslagen onzer pogingen is grootendeels te danken aan de hulp en de zoo krachtige medewerking van Zr. Ms. stoomschepen *Celebes*, *Onrust* en *Admiraal van Kinsbergen*, benevens de 2 kruispraauwen, welke zij op sleeptouw hadden, allen aangevoerd door den braven overste Courier dit Dubekart.

» De geheele regteroever der rivier was nu in het bezit en korten tijd daarna onderwierp zich de bevolking aan de overzijde; de bentings werden geslecht en de stukken op de stoomschepen ingeleverd.

» Wij waren er zelven over verwonderd en de overste Dubekart kon, toen hij al die stukken en vooral den kraton zag, zijne oogen bijna niet gelooven.

» Meer dan 50 zware en ligte stukken geschut en een groot aantal lillas waren door ons veroverd en vernield.

» De lillas in de buurt van den kraton zijn den volgenden dag binnen den kraton gebragt; meer dan 20 zijn er reeds:

» Twee metalen 6-ponders en een ijzeren 12-ponder liggen nog voor den kraton en zullen, zoo daartoe mogelijkheid bestaat, op de schepen worden overgebragt.

» In de verkenningen den volgenden dag was alles rustig, een Europeesch soldaat werd echter daarbij nog gewond.

» Tot heden" enz.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
15	Boven-Rhijn.	*Keulen*,	+ 36.94	+ 1.09	8 ure	"	0.05
15	Waal.	*Nijmegen*,	+ 7.22	+ 1.00	8 "	"	0.03
15	Neder-Rhijn.	*Arnhem*,	+ 7.27	+ 0.36	8 "	"	0.03
15	Nieuwe Maas	*Brielle*,	+ 0.58	"	H. W.	0.35	"
			— 1.04	"	L. W.	0.06	"
15	Geldersche IJssel.	*Westervoort*,	+ 7.77	+ 0.40	8 ure	"	0.03
14	Boven-Maas . . .	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 41.34	"	8 "	0 01	"
15		*Grave*.	+ 4.82	— 0.03	8 "	"	"

Wij zijn door het Departement van Finantiën in de gelegenheid gesteld tot het mededeelen van het navolgend:

OVERZIGT *van de opbrengst der Middelen (hoofdsom en opcenten) over de maand* October, *afzonderlijk en vereenigd met die der vorige maanden van* 1858, *in vergelijking gebragt met de raming van dat jaar en de opbrengst over dezelfde tijdvakken van* 1857.

BENAMING DER MIDDELEN.	Bedrag der raming.	1/12 der raming.	Opbrengst over de maand October 1858.	Opbrengst over de maand October 1857.	10/12 der raming.	Opbrengst over de tien eerste maanden van 1858.	Opbrengst over de tien eerste maanden van 1857.
Directe Belastingen.							
Grondbelasting	f 10,230,975.00	f 852,581.25	f 875,740.88	f 850,224.05	f 8,525,812.50	f 9,022,552.13^{5}	f 9,072,006.83^{5}
Personeel	6,600,000.00	550,000.00	1,009,755.63^{5}	948,961.43^{5}	5,500,000.00	5,704,971.04	5,611,785.56^{5}
Patenten	2,656,000.00	221,333.33	518,074.09	453,221.70^{5}	2,213,333.30	2,236,797.16	2,268,646.84
Regt op de mijnen.	1,495.00	124.58	»	»	1,245.80	2,020.10	353.14^{5}
Totaal . . .	f 19,488,470.00	f 1,624,039.16	f 2,403,570.60^{5}	f 2,252,407.19	f 16,240,391.60	f 16,966,340.43^{5}	f 16,952,792.38^{5}
In- en uitgaande regten en scheepvaartregten.							
Regten op den in- en uitvoer.	f 3,390,000.00	f 282,500.00	f 328,108.93^{5}	f 316,340.80	f 2,825,000.00	f 2,906,270.93^{5}	f 2,834,558.08^{5}
Scheepvaartregten	600,000.00	50,000.00	64,591.40	87,323.34	500,000.00	633,064.16	607,940.82
Vuur-, ton- en bakengelden .	250,000.00	20,833.33	26,065.17	28,194.79	208,333.30	276,934.95	262,627.81
Formulezegel.	8,970.00	747.50	930.51	976.99	7,475.00	8,202.81	8,295.50
Totaal . . .	f 4,248,970.00	f 354,080.83	f 419,696.06^{5}	f 432,835.92	f 3,540,808.30	f 3,824,471.95^{5}	f 3,713,421.71^{5}
Accijnsen.							
Suiker	f 1,818,181.82	f 151,515.15	f 74,777.55	f 57,591.06	f 1,515,151.50	f 1,338,543.05^{5}	f 1,272,196.23
Wijn	1,001,000.00	83,416.67	96,524.25^{5}	88,307.69	834,166.70	851,344.79	842,655.98^{5}
Binnenlandsch gedistilleerd .	4,304,000.00	358,666.67	416,709.52^{5}	426,135.51	3,586,666.70	3,784,098.32	3,765,502.42^{5}
Buitenlandsch gedistilleerd .	200,000.00	16,666.67	27,028.02^{5}	25,237.43^{5}	166,666.70	186,838.57	162,190.77
Geslagt	1,545,600.00	128,800.00	154,155.40	175,708.56^{5}	1,288,000.00	1,036,275.96	1,062,718.12^{5}
Zout	2,346,000.00	195,500.00	235,440.31^{5}	241,719.37	1,955,000.00	1,741,695.08^{5}	1,825,196.61
Zeep	1,124,700.00	93,725.00	97,943.14	95,458.01^{5}	937,250.00	985,399.56^{5}	969,624.49^{5}
Bieren en azijnen	393,300.00	32,775.00	38,663.66	40,135.85^{5}	327,750.00	406,782.58	388,927.17
Steenkolen	966,000.00	80,500.00	98,530.53^{5}	88,620.09	805,000.00	936,911.89	897,516.93^{5}
Turf	1,408,000.00	117,333.33	24,164.05^{5}	27,941.86^{5}	1,173,333.30	1,306,756.40	1,290,967.95
10 ten honderd collectief zegel.	1,510,678.18^{5}	125,889.85	126,382.22	126,684.04	1,258,898.30	1,257,339.93	1,247,628.83
Verwerbiljetten.	88,000.00	7,333.33	9,287.62	9,376.73	73,333.30	79,088.38	80,521.17
Totaal . . .	f 16,705,460.00^{5}	f 1,392,121.67	f 1,399,606.30	f 1,402,916.22^{5}	f 13,921,216.70	f 13,911,094.09^{5}	f 13,805,646.69^{5}
Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.							
Belasting	f 200,000.00	f 16,666.67	f 16,101.12	f 18,948.12	f 166,666.70	f 167,465.82	f 195,867.58
Essailoon en opcenten . . .	45,000.00	3,750.00	3,398.66	4,009.58^{5}	37,500.00	35,606.28	41,000.51^{5}
Totaal . . .	f 245,000.00	f 20,416.67	f 19,499.78	f 22,957.70^{5}	f 204,166.70	f 203,072.10	f 236,868.04^{5}
Indirecte belastingen.							
Zegelregten	1,932,000.00	f 161,000.00	f 158,563.16	f 167,403.67	f 1,610,000.00	f 1,610,538.79	f 1,625,484.85^{5}
Registratieregten.	6,072,000.00	506,000.00	396,707.65^{5}	438,296.99	5,060,000.00	4,873,780.19	4,901,505.25
Hypotheekregten	517,500.00	43,125.00	40,199.57	37,821.25^{5}	431,250.00	423,096.12^{5}	406,488.48^{5}
Successieregten	3,864,000.00	322,000.00	238,253.26^{5}	294,456.64	3,220,000.00	4,146,613.25^{5}	3,489,521.58
Totaal . . .	f 12,385,500.00	f 1,032,125.00	f 833,723.65	f 937,978.55^{5}	f 10,321,250.00	f 11,054,028.36	f 10,423,000.17
Posterijen	f 1,650,000.00	f 137,500.00	f 154,993.65	f 154,413.50	f 1,375,000.00	f 1,460,094.94	f 1,451,013.04^{5}
Staatsloterij	f 400,000.00	f 33,333.33	f 137,836.00	f 137,468.00	f 333,333.30	f 409,578.00	f 412,557.00
Totaal generaal . . .	f 55,123,400.00^{5}	f 4,593,616.66	f 5,368,926.05	f 5,340,977.09^{5}	f 45,936,166.60	f 47,828,674.38^{5}	f 46,995,399.05^{5}

SPLITSING *van de opbrengst der* directe belastingen *over de tien eerste maanden van* 1858.

DIENSTJAREN.	Grondbelasting.	Personeel.	Patenten.	Regt op de mijnen.	Totaal.
1856	f 988.21	f 44,400.75^{5}	f 14,746.69^{5}	»	f 60,135.66
1857	189,050.70	2,153,586.66	935,653.11	»	3,278,290.47
1858	8,832,513.22^{5}	3,506,983.62^{5}	1,286,397.35^{5}	2,020.10	13,627,914.30^{5}
Totaal . .	f 9,022,552.13^{5}	f 5,704,971.04	f 2,236,797.16	2,020.10	f 16,966,340.43^{5}

Nader verslag omtrent den oogst in Zuidholland.

De *tarwe*, ofschoon zij in sommige streken wel eenige schade leed door den hevigen wind, is over het algemeen van uitmuntende hoedanigheid. De opbrengst was echter middelmatig. Zij wordt gemiddeld begroot op 15 tot 30 mud per bunder.

De *rogge* is daarentegen in elk opzigt uitnemend geslaagd en bragt op van 25 tot 45 mud per bunder.

De *wintergerst* was over het algemeen van zeer goede hoedanigheid. De opbrengst kan berekend worden van 50 tot 70 mud per bunder.

De *zomergerst* daarentegen was minder dan een vorig jaar. Het beschot bedroeg hoogstens 25 mud per bunder.

De *haver* had in den oogsttijd veel van regen te lijden. De opbrengst was echter over het algemeen niet ongunstig. In enkele streken bedroeg zij 40 tot 60 mud per bunder.

De *erwten* en *boonen* hebben zoowel door de droogte als door de zoogenaamde luis een zeer middelmatig gewas opgeleverd. De opbrengst kan op niet meer dan 8 tot 16 mud per bunder worden geschat.

De *aardappelen* hebben, over het algemeen genomen, een zeer goed beschot opgeleverd. De bekende ziekte rigtte wel is waar op enkele plaatsen eenige verwoestingen aan, maar de aanvankelijke vrees in dat opzigt is door de uitkomst beschaamd. De opbrengst was van 120 tot 200 mud per bunder.

Het *kool-* of *raapzaad* is bij de uitkomst redelijk medegevallen. In enkele streken had het gewas zoo van de luis als van den storm op 25 Julij veel te lijden. De opbrengst liep dan ook zeer uiteen. Zij bedroeg van 8 tot 30 mud per bunder.

De *beetwortel* heeft op Flakkee en Goedereede een goed gewas en ruim beschot opgeleverd.

De *meekrap* en *tabak*, in het land van Voorne op kleine schaal geteeld, is voor zooveel de eerste betreft goed geslaagd.

Men oogstte 2000 pond meekrap per bunder.

De tabaksteelt is echter minder voordeelig uitgevallen dan in 1857. Omtrent de vermoedelijke opbrengst kan geen opgave worden gedaan.

De *meekrap* heeft op Flakkee en Goedereede mede een gunstig gewas opgeleverd. De opbrengst kan gesteld worden voor de driejarige op 3000 en voor de tweejarige op 2500 pond gestampt goed per bunder.

De *tabak*, in de afdeeling Delft en omstreken der Hollandsche maatschappij van landbouw verbouwd, heeft door den storm van 25 Julij veel geleden.

Vlas is in het land van Voorne en Putten door de hevige hitte nagenoeg geheel mislukt. Onder Voorne konden enkele partijtjes goed genoemd worden, doch in Putten is 7/8 gedeelte afgemaaid tot veevoeder. De opbrengst van het bewerkte wordt gerekend op 7 mud lijnzaad en 120 steen vlas per bunder. In den Hoekschen waard gaf dit gewas mede ongunstige uitkomsten. De opbrengst van het lijnzaad kan niet hooger dan 7 mud per bunder gesteld worden. Ook in al de andere afdeelingen der Hollandsche maatschappij van landbouw bleef de opbrengst van dit gewas beneden het middelmatige.

De *hennep* in de streken der vijf Heerenlanden geteeld heeft een zeer voordeeligen oogst opgeleverd. Ook in den Alblasserwaard is dit gewas uitmuntend geslaagd.

De *boomvruchten* zijn over het algemeen schaarsch. Appelen en peren hebben door den storm in Julij veel geleden, zoodat die oogst niet heeft opgeleverd wat men in den aanvang wachtte.

Hooi- en weiland. Zoo als verwacht werd heeft het hooiland vooral op de hooge landen geringe uitkomsten opgeleverd. De latere regens hebben evenwel op de landerijen gunstigen invloed gehad, zoodat de weilanden met eene goede hoeveelheid gras zijn voorzien. Dit opent ook dit jaar het vooruitzigt, dat het vee bij aanhoudend gunstig weder lang in de weide zal kunnen blijven. De geringere opbrengst van hooi zou daardoor weêr vergoed worden.

Over het algemeen kan aangaande het nieuwe gewas voor den oogst van 1859 worden gemeld, dat het koolzaad uitmuntend schoon te velde staat en dat ook de rogge en wintertarwe zeer gunstige vooruitzigten geven.

Nader verslag omtrent den oogst in Noordbrabant.

De *tarwe* beloofde aanvankelijk eene buitengewone opbrengst, doch de storm van 25 Julij heeft daaraan veel nadeel toegebragt. De korrels, bijna rijp, werden toen uit de aren geslagen, waardoor gemiddeld 6 mud per bunder verloren ging. Men rekent het beschot op 20 tot 25 mud per bunder, bij een gewigt van 75 Ned. pond en een prijs van 9 tot 10 gulden het mud.

De *rogge* leed vooral op de hooge gronden veel door de droogte; de opbrengst was daar gering. In de polders en op zware gronden is het gewas gunstig geweest. Het stroo is middelmatig; het beschot is zeer verschillend, men dorschte van 16 tot 25 mud; in de kleistreken van 52 tot 40 mud per bunder, met een gewigt van 70 tot 72 Ned. pond en een prijs van f 6.50 tot f 7.10 het mud.

Niettegenstaande de *gerst* op vele plaatsen door droogte heeft geleden, kan men de opbrengst over het algemeen, vooral van de wintergarst gunstig, noemen: men rekent die op 40 tot 60 mud per bunder, de qualiteit is zeer voldoende.

De *boekweit* beloofde eene buitengewone opbrengst, doch werd op den 25sten Julij zoodanig beschadigd, dat ze voor het grootste gedeelte als verloren beschouwd werd; de daarop gevolgde regen bragt nieuwe bloem te weeg die eene middelmatige opbrengst leverde: men dorschte van 18 tot 25 mud per bunder.

De *veenboekweit* liet niets te wenschen over. In de omstreken van Asten heeft die ongeveer een last per bunder opgebragt, waarvan de hoedanigheid uitmuntend is.

De opbrengst van de *haver* is op de hooge zandgronden door droogte en hitte zeer ongunstig geweest. Het beschot was hoogstens 25 mud. In de omstreken van Heusden en Zevenbergen rekent men de opbrengst van 50 tot 70 mud per bunder.

De buitengewoon lage waterstand heeft aanleiding gegeven, dat in de nabij 's Hertogenbosch gelegen polders veel haver verbouwd is, waarvan de opbrengst als voldoende kan beschouwd worden. De opbrengst van de laat gezaaide overtrof die van de vroege.

Het *koolzaad* bragt zeer weinig op. Uit hoofde van de vernieling die er de muizen aan hebben toegebragt, is in het voorjaar veel omgeploegd; het weinige dat men behield, bragt, op enkele uitzonderingen na, slechts een derde gedeelte van een gewoon gewas op. De opbrengst van het zomerzaad is door de droogte ook zeer gering gëweest.

De oogst der *erwten* is ten gevolge van de droogte geheel mislukt.

De *paarden- en duivenboonen* leden ook veel van de droogte, waardoor vele insecten de bloem vernielden en de opbrengst zeer gering was: men schat die op 10 tot 15 mud per bunder.

Het *vlas* viel ook ongunstig uit. Gebrek aan regen was hiervan de oorzaak. Het werd voor 200 tot 260 gl. per bunder verkocht; enkele stukken nieuwlands-vlas bragten 300 gl. per bunder op.

De jonge *meekrap* is zeer goed gegroeid; de opbrengst van de twee- en driejarige kan men ook als zeer gunstig beschouwen; men rekent die van de tweejarige op 1800 Ned. pond en van de driejarige op 2500 à 3000 Ned. pond per bunder.

Behalve op hooge gronden, waar zij veel door de hitte geleden hebben, is de opbrengst der *aardappelen* in den regel buitengewoon groot. In de polders rooide men zelfs op sommige plaatsen 400 mud van het bunder. Gemiddeld schat men den oogst op 230 tot 240 mud. In de omstreken van Zevenbergen rekent men echter op 160 tot 180 mud. Ofschoon de ziekte zich aanvankelijk niet vertoonde, heeft men die kort vóór den rooitijd opgemerkt; hierdoor ging, vooral op lage gronden, wel een derde verloren.

De *klavervelden*, die in 1857 reeds door muizen en droogte en in den winter door de vorst gedund waren, zijn nog grootendeels door nachtvorsten en droogte in het voorjaar van gewas beroofd, terwijl onkruid de ledige plaatsen aanvulde. De opbrengst was derhalve zeer gering. De klaver, onder garst, haver en tarwe gezaaid, heeft ook veel door droogte geleden, doch de regens in Julij en Augustus hebben den wasdom der jeugdige planten zeer ontwikkeld, waardoor het uitzigt voor het aanstaande jaar niet ongunstig werd.

Wat de eerste snede betreft, hebben de beste *wei-* en *hooilanden* door de aanhoudende droogte in het voorjaar bijna niets opgeleverd, en bijna algemeen heerschte gebrek in de weilanden.

Alleen de zeer laag gelegen gronden, die in vorige jaren aan herhaalde overstroomingen waren blootgesteld, hebben eene buitengewone hoeveelheid gras en hooi gegeven, die tot verbazend hooge prijzen zijn verpacht geworden. De in Julij en Augustus gevallen regen heeft in het algemeen den groei van het nagras veel bevorderd, zoodat men kan rekenen dat van het najaarsgras meer hooi dan van het voorjaarsgras is ingeoogst.

De *vroeggezaaide knollen* hebben ten gevolge van de droogte weinig opgebragt.

De *winterknollen*, die aanvankelijk veel beloofden, worden vooral in de zandstreken veel door de zwarte rups benadeeld.

De *wortelen*, die in het begin van Februarij onder rogge en winterzaad gezaaid zijn, zijn goed opgekomen en hebben voldoende opgebragt; de later gezaaide kwamen niet te voorschijn.

De *mangelwortelteelt* heeft eene bevredigende uitkomst gegeven.

De *voorjaarsspurrie* leed veel door droogte en hitte en gaf weinig zaad, waardoor de prijs van het zaad tot 18 gl. het mud gestegen was. De *late* of *stoppelspurrie*, vroeg in Augustus gezaaid, bevat veel zaad en staat, even als de later gezaaide, uitmuntend te velde.

De schaarschte van veevoeder heeft te weeg gebragt dat het vee minder *boter* dan gewoonlijk heeft voortgebragt. De prijs der boter is daardoor hoog gebleven.

Het *rundvee* was doorgaans gezond; men heeft slechts enkele gevallen van longziekte te betreuren. De schaarschte van veevoeder heeft veel invloed gehad op de prijzen van het vee. Door gebrek aan voeder is veel vee tot zeer lage prijzen verkocht geworden.

Sedert er veel knollen, wortelen, spurrie en nagras gegroeid zijn, herstellen zich de prijzen aanmerkelijk.

De gezondheidstoestand der *paarden* laat niets te wenschen. De prijzen der paarden, voor buitenlandschen handel geschikt, bleven hoog; die der overige zijn veel gedaald. De oorzaak van die daling wordt aan schaarschte van haver en hooi toegeschreven.

Het drooge zomersaizoen heeft de gezondheid der *schapen* veel bevorderd. Ofschoon de prijzen iets minder zijn dan in 1857, kan men die als voldoende beschouwen.

Men betaalt voor lammeren 6 tot 7 gl., voor eenscharige 11 tot 14 gl., voor goede vette tweescharige 18 tot 20 gl. De prijs der *wol*, die in 1857 0.90 tot 1 gl. bedroeg, is gedaald op 0.70 tot 0.75 gl.

Slechts op enkele plaatsen hoorde men van ziekte onder de *varkens*. De prijs der biggen was zeer verschillend. In het voorjaar besteedde men voor zesweeksche 4 tot 5 gl., later kocht men die voor 0.50 tot 0.75 gl. thans is de prijs weder tot 2.50 gl. gestegen.

De vette varkens worden tegen 0.36 tot 0.42 cts. het Ned. pond schoon aan den haak geleverd.

De *bijen* hebben weinig opgeleverd. Men schrijft dit toe aan het mislukken van het koolzaad en aan latere vernieling van de boekweitbloem, alsmede aan het nadeel, in Augustus, door regen aan de heibloem toegebragt.

Ook de *warmoesierslanden* leden veel van de hitte en langdurige droogte; de meeste vruchten mislukten of bragten zeer weinig op.

De *appel-* en *perenboomen* leverden eene voldoende opbrengst.

De *kersenboomen* gaven weinig: overigens waren er overvloedig steenvruchten.

Boschteelt. De *beuken* schijnen eenigzins door droogte geleden te hebben; de overige boomen zijn bijzonder goed gegroeid, en van schadelijke insecten bevrijd gebleven.

Akkermaalshout. De oude struiken deden een buitengewoon schot, het jonge hout in dit jaar geplant is veel door droogte gestorven.

Woeste gronden. De ontginning der woeste gronden gaat geregeld voort; de meeste ontginningen strekken tot aanleg van dennenbosschen.

Mest en bemesting. De landbouwers beijveren zich voortdurend om te beproeven hunne landerijen met vreemde of hulpmestspecien te bemesten.

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden:

1°. vel 16 van het Bijblad II, behelzende het verslag van het verhandelde in de zitting der Tweede Kamer van den 15den November jl.;

2°. vel 97 en 98 der *Bijlagen* tot het Bijblad 1858—1859.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

SPANJE.

Hoewel de verkiezingen tot zamenstelling eener nieuwe Kamer van Afgevaardigden in Spanje gunstig voor het gouvernement zijn uitgevallen, zal het ministerie O'Donnell welligt met groote moeijelijkheden te worstelen hebben wanneer de kamers vergaderen. Een vrij onpartijdig berigtgever, de Madridsche correspondent der *Indépendance Belge*, zegt in een schrijven van den 9den dezer: » De politieke gesteldheid van Spanje is vol moeijelijkheden, en de raadslieden der Kroon zullen met veel beleid moeten handelen om de talrijke klippen te vermijden, welke zij rondom zich zullen zien zoodra de wetgevende zitting geopend is.

» Bij alle vroegere verkiezingen wist het gouvernement altijd met zekerheid, op welk eene meerderheid het kon rekenen; de burgerlijke gouverneurs, getrouw aan de uit Madrid ontvangen instructiën, pleegden talloozе onwettigheden, en gebruikten alle in hunne magt staande middelen om de candidaten der oppositie op zijde te schuiven of om hunne verkiezing te beletten. Anders is het bij de nu afgeloopen verkiezingen gegaan; wel zeggen eenige oppositiebladen dat de ambtenaren des gouvernements meer hebben gedaan dan hunnen wettigen invloed aanwenden, en dit mag in eene of twee provinciën werkelijk geschied zijn; maar over het geheel zijn bij het verkiezingswerk de voorschriften der wet volkomen nageleefd.

» Het gevolg is dat vele op het politieke tooneel onbekende mannen in de Kamer zullen plaats nemen; wel hebben dezen in hunne geloofsbelijdenis verklaard dat zij het ministerie niet zouden bestrijden; maar algemeen stelt men weinig vertrouwen op hunne verklaringen. In de ministeriën en elders berekent men zorgvuldig, hoe veel afgevaardigden vermoedelijk voor, en hoe vele tegen het gouvernement gestemd zullen zijn; de eigenlijke minderheid bestaat thans uit 26 warme progressisten en 22 conservativen; maar buitendien zijn er 76 progressisten gekozen, die ligtelijk, wanneer de tijdsomstandigheden het medebragten, hunne houding jegens het kabinet zouden kunnen wijzigen en zich bij hunne minder gematigde partijgenooten voegen, waardoor de getalsterkte der oppositie tot 124 leden klimmen zou.

» Omdat de zaken aldus gesteld zijn, wil het gouvernement de behandeling van politieke vraagstukken van gewigt vermijden en aan de Kamers geene andere politieke wetten voordragen, dan eene op de drukpers en eene wet tot vermindering der centralisatie in 's lands bestuur. Deze beide wetten zullen in eenen bij uitstek liberalen geest ontworpen worden, en alzoo ook voor de heethoofdigste progressisten aannemelijk zijn.

» De verkoop der aan burgerlijke collegien en gestichten behoorende goederen in de doode hand wordt eerstdaags aangevangen. Het officiele regeringsblad behelst eene lange lijst van bezittingen van het rijk, de gemeenten en de gestichten van weldadigheid, waarvan de openbare veiling in de eerste dagen der volgende maand zal plaats hebben.

» Het bevestigt zich dat het gouvernement voornemens is eene buitengewone begrooting van uitgaven voor openbare werken, ten gezamenlijken bedrage van twee duizend millioen realen, voor te dragen. Indien deze som door de Kamers wordt bewilligd, zal zij tusschen de onderscheiden ministerien verdeeld worden: het ministerie van openbare werken zal duizend millioen realen voor het aanleggen van spoorwegen en gewone wegen ontvangen; dat van marine drie honderd millioen voor het bouwen van schepen en voor het aanvullen der arsenalen; dat van oorlog de noodige geldmiddelen tot verbetering der militaire inrigtingen en tot uitvoering van een nieuw stelsel van fortificatiewerken, zoo als door den vooruitgang der kunst en door de behoefte van vele steden aan uitbreiding vereischt wordt. Door den verkoop der in de doode hand zijnde goederen zal zonder moeite de noodige som tot dekking van dit buitengewone budget verkregen kunnen worden.

» Heden morgen is per telegraaph berigt uit Ferrol ontvangen, dat de kleine scheepsdivisie, welke op de kust van Marocco moet gaan kruisen, gereed is om in zee te gaan. Zij bestaat uit eene brik en zeven stoomschepen, onder bevel van den schout-bij-nacht Diaz-Herrera, en zal uiterlijk in het laatst dezer maand Ferrol verlaten."

— Het Spaansche gouvernement heeft zijne buiten 's lands aangestelde gezanten bekend gemaakt met de instructie welke het voor den bevelhebber der naar de Riff-kust bestemde expeditie vastgesteld heeft. Hij zal langs de kust van Marocco moeten kruisen, en alle Moorsche vaartuigen, die geene behoorlijke scheepspapieren hebben en niet aan de bepalingen der tusschen Spanje en Marocco bestaande verdragen voldoen, als zeeroovers moeten opbrengen of vernielen; maar hij zal zich tot nader order van het plegen van vijandelijkheden tegen Marocco moeten onthouden, opdat het Maroccaansche gouvernement tijd hebbe om onder den indruk dier gewapende demonstratie tot inkeer te komen en aan Spanje's eischen alsnog gewillig te voldoen.

BELGIE.

Het door de commissie der Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers ontworpen antwoord op de troonrede is, blijkens het daarvan in ons vorig nommer medegedeelde, geenszins een weêrklank van hetgeen de Koning gezegd heeft, maar een manifest van de liberale meerderheid, hetwelk veel verder gaat dan het ministerie dienstig geacht heeft in de troonrede te doen. Evenwel schijnt het ministerie zich met dat ontwerp te kunnen vereenigen; dit wordt opgemaakt uit een artikel van de *Indépendance Belge* van gisteren.

Dit orgaan der Belgische bewindslieden toont zich zeer ingenomen met den bepaald liberalen geest van het ontwerp, inzonderheid met de verklaring dat de kamer de onafhankelijkheid der wereldlijke overheid wil handhaven en den terugkeer der misbruiken van vroegere eeuwen, bepaaldelijk op het stuk der liefdadigheid, wil beletten; en het verheugt zich in de gedachte dat de conservative partij in de kamer, bij de beraadslaging over zulk een ontwerp, den strijd over de politieke beginselen niet langer zal kunnen vermijden.

Evenwel is er iets in het ontwerp-adres, waartegen het genoemde blad bedenking heeft, te weten de waarschuwing tegen » gewaagde nieuwigheden"; het wenscht die zinsnede verduidelijkt te zien omdat zij anders welligt zou kunnen schijnen op eene of andere van de door het gouvernement voorgenomen hervormingen te doelen.

INDIE EN ACHTER-AZIE.

Gisteren is te Londen een telegram uit Alexandrie openbaar gemaakt, houdende officiele berigten uit Bombay van 25 October jl. Uit dezelve blijkt dat de krijgsbedrijven in Indie met kracht hervat zijn en dat de Engelsche krijgsmagt reeds dadelijk zware slagen aan de muiters heeft toegebragt. De opstandelingen onder aanvoering van Tantea Topee hebben eene nederlaag ondergaan, waardoor hunne getalsterkte tot omstreeks 14,000 man verminderde; en de bij Lucknow, in Oude, vereenigde afdeeling opstandelingen is herhaaldelijk geslagen en uiteen gejaagd.

Verder wordt gemeld dat de gezondheidstoestand van het Engelsche leger over het algemeen zeer goed was, en dat het handelsverkeer te Bombay ongemeen levendig werd.

De Indische regering had het voornemen opgevat om weder wapenen te geven aan verscheiden regementen inlandsch-krijgsvolk, die niet aan den opstand deel genomen hadden doch ontwapend waren geworden omdat hunne gezindheid verdacht scheen. De uitvoering van dit voornemen is uitgesteld wegens de oproerige handelingen van een ontwapend regement cipayers, hetwelk te Mooltan lag; maar bij uitzondering heeft de inlandsche lijfwacht van den gouverneur-generaal hare wapenen en paarden terug ontvangen; zij is naar Allahabad, waar de opperlandvoogd zich bevindt, gezonden om bij hem dienst te doen. Het ligt in de staatkunde van lord Canning, persoonlijk vertrouwen op de gezindheid der inlanders ten toon te spreiden; maar er zijn in Indie niet weinigen die vreezen dat hij zich zelven te veel waagt.

Volgens berigt uit Ceylon van 15 October jl. is de geleiddraad voor de telegraaphcommunicatie tusschen dat eiland en het Indische vasteland gelukkig gelegd.

— Het officiele blad van het Fransche gouvernement behelst in zijn nommer van gisteren een artikel strekkende om aan te toonen dat de oorlog tegen Cochin-China door Frankrijk en Spanje regtmatig en op goede gronden ondernomen is.

Er zijn, zegt de Parijsche *Constitutionnel* van gisteren, over Suez berigten uit Turan ontvangen, loopende tot 18 September jl. De vereenigde krijgsmagt was toen aan de baai van Turan gelegerd en had nog geen bevel ontvangen om voorwaarts te rukken. Eerst moest er nog, naar gezegd werd, Spaansche cavalerie uit de Philippijnsche eilanden aangevoerd worden. Van den anderen kant was ook door de inlanders nog niets tegen het legerkamp der Fransche en Spaansche troepen ondernomen. Doch het plan van den Franschen opperbevelhebber was eenen aanval te doen op de hoofdstad Hue, eene wel versterkte plaats, wier vestingwerken in de vorige eeuw onder leiding van Fransche officieren aangelegd zijn.

De *Moniteur de la Flotte*, een half-officieel dagblad van Parijs, behelst een schrijven uit Turan van 17 September, hetwelk meldt dat de gezondheidstoestand en de stemming der Fransche zeelieden en soldaten uitstekend waren. Te Turan is, volgens dat schrijven, eene banier gevonden die een beeld van den gekruisten Christus droeg; naar het zeggen van zendelingpredikers was zij door de inlandsche overheid gebezigd: als hulpmiddel tot onderkenning van Christenen: al wie weigerde dien standaard met voeten te treden, werd voor eenen Christen gehouden en als zoodanig behandeld.

Uit hetzelfde schrijven blijkt dat de Fransche zeemagt in de wateren van Achter-Azie toen uit negentien oorlogsschepen, alle van mindere grootte, bestond en dat dertien daarvan in de baai van Turan lagen.

Een ander schrijven, medegedeeld door een dagblad van Marseille, zegt » De inlanders laten zich nergens zien. Zij zijn door de troepen in hunne vlugt medegesleept, en dien ten gevolge is er op dit punt der kust gebrek aan versche levensmiddelen. De onzen zullen verder binnen 's lands mondbehoeften moeten gaan zoeken. Maar de verwijdering der inwoners zal niet lang duren. De Christenen, wier aantal in Cochin-China groot is, zijn aan Europa en inzonderheid aan Frankrijk verknocht. De heidensche bevolking zelve is door hare regering zoo wreed verdrukt, dat zij over het algemeen de Spanjaarden en Franschen eer als bevrijders dan als vijanden zal aanmerken. Aan den anderen kant zet de bevolking van Kambodscha, die vroeger aan Annam cijnsbaar was, de vijandelijkheden tegen dat rijk voort; zoo wordt de Keizer van Annam van twee zijden in het naauw gebragt, en zal hij moeten onderdoen."

— Een bij de Londensche *Times* ontvangen schrijven uit Hongkong van 28 September jl. zegt: » Wij vernemen dat de cholera ook in Japan uitgebroken is en er een groot aantal slagtoffers maakte. Van eene geloofwaardige zijde hooren wij, dat zij zich daar te lande het eerst heeft vertoond na de aankomst te Nagasaki van een Noord-Amerikaansch oorlogsschip, aan boord waarvan een geval van cholera-ziekte was voorgekomen en hetwelk met de kust in verkeer trad zonder eenige maatregelen tegen het gevaar van besmetting te nemen. Het is ongelukkig dat dit juist op het tegenwoordige tijdstip voorvalt; het heeft bij de Japanners weder beduchtheid voor de buitenlanders verwekt, en wij hooren dat dien ten gevolge Russen en Nederlanders daar te lande zeer slecht bejegend zijn. De Japanners vermoedden dat hunne waterputten vergiftigd waren."

ADVERTENTIEN.

Provincie Noordbrabant.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 26sten November des jaars 1858, des middags ten 12 ure, zal, door de Gedeputeerde Staten der Provincie Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het gereedmaken en daarna begrinden van den weg van Oosterhout naar Made, eene lengte uitmakende van 6515 el.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig art. 17 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerkken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullen twee dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat L. Rijsterborgh te 's Hertogenbosch, bij den Ingenieur L. Mazel en bij den Opzigter A. Pieterse, beiden te Breda.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
P. J. Bosch van Drakestein.
De Griffier,
van Cooth.

⁂ De Rijks-Ontvanger te Vlissingen zal op Zaturdag den 20sten November 1858, des voormiddags ten tien ure, in een Pakhuis aan het Drooge Dok aldaar, in het openbaar presenteren te Verkoopen:

eene partij Ruw Curaçao's Zout van circa 57,000 Ponden.

Het zal worden verkocht met inbegrip van den accijns, terwijl het door de daarop regt hebbende met vrijdom van accijns kan worden ingeslagen, waarvan inlichtingen ten Kantore van den Ontvanger te verkrijgen zijn.

Vlissingen, den 11den November 1858.

Danckaerts.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

⁂ In den jare 1800 acht en vijftig, den tienden November, ten verzoeke van *Alida Johanna Kiesouw*, Weduwe *Machiel Gerritsen*, wonende te Amsterdam in de Boomstraat, n°. 566, regtens woonplaats kiezende ten kantore van den door haar gesteld wordende Procureur *Johannes Gerardus Kuhn*, op de Raamgracht, 553, te Amsterdam, en uit krachte van eene door de Arrondissements-regtbank te Amsterdam, Eerste Kamer, den 25sten October 1858, op het daartoe door de Requirante ingediende verzoekschrift, verleende beschikking, behoorlijk geregistreerd, heb ik *Leonardus Hubertus van Lieshout*, Deurwaarder bij de Arrondissements-regtbank te Amsterdam, aldaar wonende op den Singel bij het Klooster, D, 161,

Gedagvaard:

Johann Hendrik Kiesouw, Broeder der Eischeresse, laatst gewoond

hebbende te Amsterdam, thans afwezig en alzoo mijn Exploit doende bij aanplakking aan het Huis der Gemeente en de Vergaderzaal der Arrondissements-regtbank te Amsterdam, mitsgaders bij plaatsing in de *Nederlandsche Staats-courant*, als daartoe bij voormelde beschikking aangewezen,

Om na verloop van drie maanden na heden en alzoo op Dingsdag den twee en twintigsten Februarij aanstaande, des morgens ten elf ure, bij vooraf gestelden Procureur te verschijnen ter Teregtzitting van de Eerste Kamer der Arrondissements-regtbank te Amsterdam, gehouden wordende in het Geregtsgebouw aldaar; — ten einde:

aangezien de Gedaagde zich in de maand September des jaars 1800 drie en vijftig van hier verwijderd heeft, zonder eene volmagt tot het waarnemen zijner zaken en belangen achter te laten, noch ook daarin op eenige wijze te voorzien, en zonder na zijn vertrek iets van zich te doen hooren, of de Eischeresse en zijne andere Bloedverwanten van dit vertrek eenige kennis te geven;

aangezien sedert des Gedaagden vertrek nu meer dan vijf jaren verloopen zijnde, de Eischeresse belang heeft diens Regtsvermoeden van Overlijden te provoceren, en tot dat einde aan gemelde Regtbank heeft verzocht den Gedaagde bij Openbare Dagvaarding te mogen doen oproepen, ten einde, in geval van niet-verschijning, door gemelde Regtbank worde verklaard, dat er ten aanzien van den Gedaagde bestaat Regtsvermoeden van Overlijden sedert den dertigsten September 1800 drie en vijftig, alles met veroordeeling van den Gedaagde in de kosten ten deze gevallen;

aangezien de Regtbank, op dit verzoek beschikkende, aan de Eischeresse heeft vergund den Gedaagde bij Openbare Dagvaarding, loopende op een termijn van drie maanden, te doen Dagvaarden, ten einde van zijn aanwezen te doen blijken, met bepaling dat deze en volgende te doene Dagvaardingen zullen worden geplaatst in de *Nederlandsche Staats-courant*,

Mitsdien ten dage dienende, hetzij in persoon of door iemand van zijnentwege van zijn aanwezen te doen blijken, met verklaring, dat bij gebreke van den Gedaagde om hetzij in persoon, of door iemand van zijnentwege van zijn aanwezen te doen blijken, door de Eischeresse op haren bij voormeld verzoekschrift gedanen Eisch zal worden voortgeprocedeerd ingevolge de Wet.

En heb ik, Deurwaarder voornoemd, Exploit doende als gezegd, nog gelaten afschrift dezes aan den Edel Achtbaren Heer Officier van Justitie bij gemelde Regtbank, die ten blijke daarvan het oorspronkelijke met *gezien* geteekend heeft.

De kosten zijn in debet f 5.35.

L. H. van Lieshout.

Gezien en afschrift overgenomen door ons Officier van Justitie in het Arrondissement Amsterdam, in dato ut supra. (Get.) *H. Hartogh*.

[Kosteloos.]

*** In den jare 1800 acht en vijftig, den tienden November, ten verzoeke van *Trijntje Jacobs Sluyk*, wonende te Amsterdam op de Boomsloot, 291, en uit kracht van het verlof, door de Arrondissements-regtbank te Amsterdam bij beschikking van den tienden Mei 1800 acht en vijftig op het daartoe door de Requirante gedaan verzoek verleend, zijnde geregistreerd,

Heb ik *Leonardus Hubertus van Lieshout*, Deurwaarder bij de Arrondissements-regtbank te Amsterdam, aldaar wonende op den Singel bij het Klooster, D, 161,

ten *tweeden male* Gedagvaard:

Klaas Jacobsz Jongeboer, laatst gewoond hebbende te Amsterdam, edoch thans zonder bekende woonplaats in het Koningrijk, bij gevolg mijn Exploit doende bij aanplakking van twee afschriften dezer Acte, het eene aan de hoofddeur der Gehoorzaal van de Arrondissements-regtbank te Amsterdam, het andere aan het Huis der Gemeente van de stad Amsterdam, terwijl ik een derde afschrift daarvan heb overgegeven aan den Edel Achtbaren Heer Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de gemelde Regtbank, die het oorspronkelijke dezer met *gezien* heeft geteekend; zullende voorts dit Exploit nog worden geplaatst in de *Nederlandsche Staats-courant*, als zijnde het daartoe bij gemelde beschikking uitdrukkelijk aangewezen nieuwspapier,

Om na verloop van drie maanden na heden, en alzoo op Dingsdag den twee en twintigsten Februarij 1800 negen en vijftig, des voormiddags ten elf ure, te verschijnen, of iemand van zijnentwege te doen verschijnen ter teregtzitting van de Arrondissements-regtbank te Amsterdam, Eerste Kamer, gehouden wordende in het Paleis van Justitie, te Amsterdam, op de Prinsengracht bij de Leydsche Straat; — ten einde:

aangezien de Gedaagde, Echtgenoot van de Eischeres, in het jaar 1800 vier en vijftig met het Nederlandsch Fregatschip *Lodewijk Antonie*, Gezagvoerder *K. H. Leonhardt*, naar Australie en van daar op den vijfden Januarij 1800 vijf en vijftig vertrokken is, met bestemming naar Akyab;

aangezien het schip in den nacht van den twintigsten op den een en twintigsten Maart 1800 vijf en vijftig, in het Gat van Akyab kruisende, niet willende wenden, op de klippen is geloopen, verbrijzeld en bijna onmiddellijk gezonken, waarbij de Gedaagde, onder meer anderen, is verdronken, althans is vermist geworden, en de Eischeres er dus belang bij heeft op wettige wijze te provoceren tot verklaring van Vermoedelijk Overlijden van gemelden haren Man;

Mitsdien aan gezegde Regtbank van zijn aanwezen te doen blijken, den Gedaagde tevens aanzeggende, dat, in geval noch de Gedaagde, noch iemand voor hem op deze Dagvaarding mogt opkomen en er alzoo niet behoorlijk van zijn aanwezen mogt blijken, door de Requirante zal worden geconcludeerd, dat bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Amsterdam daarvan aan de Eischeres zal worden verleend acte.

En heb ik Deurwaarder, Exploit doende en sprekende als voren, den Gedaagde aangezegd, dat *Frederik Ernst Dammers* in dezen als Procureur voor de Eischeres zal occuperen, en den Gedaagde overgeleverd Afschrift.

De kosten zijn in debet f 5.35.

L. H. van Lieshout.

Gezien en afschrift overgenomen door ons Officier van Justitie in het arrondissement Amsterdam, in dato ut supra. (Get.) *H. A. Hartogh*.

[Kosteloos.]

*** Op heden, den achtsten November des jaars 1800 acht en vijftig, ten verzoeke van *Engeltje Johannes Hes*, zonder beroep, thans wonende te Akkrum, aan wie bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Leeuwarden, in dato den dertigsten Maart 1800 acht en vijftig, het regt is verleend om gratis te procederen, behoorlijk geregistreerd, en uit kracht van het verlof verleend bij Vonnis van evengenoemde Regtbank in dato den twaalfden October dezes, mede behoorlijk geregistreerd, domicilie kiezende ten kantore van Mr. *Æmilius Marcellus de Swart*, Procureur, wonende te Leeuwarden, welke ook als zoodanig voor dezelve blijft occuperen, heb ik *Thomas Beitsma*, Deurwaarder bij de Arrondissements-regtbank te Leeuwarden, wonende te Franeker, in wijk T N, n°. 43,

ten *tweeden male* Gedagvaard:

Douwe Durks Jonkman, Arbeider, laatst gewoond hebbende te Minnertsga, doch thans afwezig, en alzoo mijn Exploit doende bij aanplakking aan de voorname deur der Vergaderplaats der Arrondissements-regtbank te Leeuwarden, alsmede aan het huis der gemeente Barradeel, terwijl ik een tweede afschrift van hetzelve alsmede afschrift van het Vonnis, houdende verlof tot het doen dezer tweede Openbare Dagvaarding, heb overgegeven aan den Heer Officier bij gezegde Regtbank, welke mijn origineel Exploit met *gezien* heeft geteekend en voorts nog bij plaatsing in de *Nederlandsche Staats-courant*, als daartoe speciaal aangewezen, om na een verloop van drie maanden na heden, en alzoo op Dingsdag den twee en twintigsten Februarij 1800 negen en vijftig, des voormiddags ten tien ure, bij vooraf gestelden Procureur te verschijnen ter Teregtzitting der Arrondissements-regtbank te Leeuwarden, zitting houdende in het Paleis van Justitie aldaar; — ten einde:

aangezien de Eischeresse met Gedaagde is gehuwd in den jare 1842;

aangezien Gedaagde echter reeds in den jare 1843 de gemeenschappelijke woonplaats Minnertsga heeft verlaten, zonder volmagt te hebben achtergelaten tot het waarnemen zijner zaken;

aangezien Gedaagde reeds meer dan tien jaren van zijne woonplaats afwezig is, zonder dat er ooit eenig berigt van deszelfs leven of overlijden is ingekomen;

aangezien de Eischeresse er alzoo belang bij heeft dat deszelfs Vermoedelijk Overlijden worde uitgesproken bij Vonnis dezer Regtbank;

Mitsdien aan gemelde Regtbank, hetzij in persoon hetzij door iemand van zijnentwege, van zijn aanwezen te doen blijken; den Gedaagde tevens aanzeggende dat ingeval noch de Gedaagde noch iemand voor hem op deze Dagvaarding mogt opkomen en alzoo niet behoorlijk zijn aanwezen mogt blijken, door de Requirante zal worden geconcludeerd, dat aan haar daarvan Acte moge worden verleend en tevens verlof tot het doen van eene derde dergelijke Dagvaarding.

De kosten dezes zijn behalve de en debet gestelde registratie-regten en debet f 5.65.

T. Beitsma, *Deurwaarder*.

Exploit . . . . . f 0.75

Visa en aanpl . . 0.90

Afstand 4.00

f 5.65

Gezien bij mij Officier bij de Regtbank te Leeuwarden, op heden den 8sten November 1858. (Get.) *J. M. v. Beyma*.

In debet geregistreerd te Harlingen, den negenden November 1800 acht en vijftig, deel 21, folio 19 recto, vak 2, houdende twee bladen en een renvooi, verschuldigd voor regt . . . . f 0.60

met de 38 opcenten 0.50

uitmakende een gulden tien een tweede cent . . . . . f 1.10

De ontvanger. (Get.) *J. Haga*.

*** Bij Notariele Acte, in dato Rotterdam den 13den November 1858, is tusschen de ondergeteekenden *Leendert van Pelt* Klaaszoon, Brander, Distillateur en Koopman, wonende onder de gemeente van Rijswijk, en *N. N.*, aangegaan eene Vennootschap tot het vervaardigen van Binnenlandsch Gedistilleerd en Snelazijn, en den Handel in die Artikelen, en alles wat daarmede in verband staat of geacht kan worden daartoe te behooren, alsmede eene Vetweijerij van Vee, voor gemeenschappelijke rekening, en zulks voor den tijd van tien jaren, te rekenen van den 1sten Mei 1858.

De Firma dezer Vennootschap zal zijn: *L. van Pelt* Klz., tot de teekening waarvan de Eerst-ondergeteekende alleen bevoegd is, doch alleen in zaken de Vennootschap regtstreeks betreffende, zonder die immer te mogen bezigen tot het teekenen van obligatien, borgtogten, acceptatien in blanco of het opnemen en negotieren van gelden, al ware zulks ten behoeve der Firma, welk een en ander door hem nimmer zal mogen worden gedaan dan met uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van den anderen Vennoot.

Rijswijk, den 15den November 1858.

L. van Pelt *Klz.*
N. N.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Dingsdag 16 November 1858.

Amsterdam.

	pCt.			
Nederl. W. Sch.	2 1/2	64 1/16	64 1/8	—
Dito dito	3	75 11/16	75 3/4	—
Dito dito	4	98	98 1/16	—
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	142	142 1/4	142
Belgie. Bij *Roth. schild.* . . .	2 1/2	—	—	—
Rusl. Bij *Hope en Co.* 1798 en 1816	5	106	—	—
Dito 1828–1829.	5	103 3/4	103 7/8	—
Dito 1840. . . .	4	86 3/8	—	—
Stieglitz	4	86 1/2	—	—
Dito 1854. . . .	5	97 3/4	—	—
Dito 1855. . . .	5	102 3/16	—	—
Engelsche	4 1/2	—	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe 3% thans. . .	1 1/2	30 1/8	—	—
Amortisable. . . .		—	—	—
Buitenlandsche .	3	45 3/4	—	—
Binnenlandsche .	3	41 3/16	—	—
Portug. Te Lond.	3	[illegible]	—	—
Oostenr. Metall. 1816–1852 . .	5	77 11/16	77 3/4	—
Dito Zilv. Nation.	5	77 7/8	77 15/16	—
Dito Zilver 1849–1854	5	89 3/8	89 1/2	—
Dito 1847–1852.	2 1/2	[illegible]	[illegible]	—
Braz. Lond. 1824	5	—	—	—
Mexico. Londen.	3	—	—	—
Grenada id. .	2 3/4	—	—	—
Ecuador.		—	—	—

Londen.

Consols.	3	pCt.	98 1/4
Mexico			20 1/4
Spanje	1 1/2	»	31
Dito	3	»	47 1/4
Venezuela			40 1/2
Dito uitgestelde			15
Grenada			21 1/4

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	74.60
Fr. Créd. Mob.			982
Binnenl. Spanje	3	»	42 1/4
Spanje	1 1/2	»	30 3/4
Russische Spoorwegen .			516.25

Antwerpen.

Metalliek.	5	pCt.	81 5/8
Nat. Metalliek	5	»	82
Binnenl. Spanje	3	»	41 5/8
Spanje	1/2	»	[illegible]
Credit Prest.			252

Weenen.

Metalliek.	5	pCt.	—
Idem Nationaal			—
Wissel Londen.			—

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.